

ZASTUPNIČKI DOM HRVATSKOGA DRŽAVNOG SABORA

Na temelju članka 127. Ustava Republike Hrvatske, Zastupnički dom Hrvatskoga državnog sabora na sjednici 24. rujna 1999., donio je

ODLUKU

O PROGLAŠENJU USTAVNOG ZAKONA O USTAVNOM SUDU REPUBLIKE HRVATSKE

Proglašava se Ustavni zakon o Ustavnom sudu Republike Hrvatske kojega je donio Zastupnički dom Hrvatskoga državnog sabora na sjednici 24. rujna 1999.

Klasa: 711-01/99-01/02
Zagreb, 24. rujna 1999.

ZASTUPNIČKI DOM
HRVATSKOGA DRŽAVNOG SABORA

Predsjednik
Zastupničkog doma
Hrvatskoga državnog sabora
akademik Vlatko Pavletić, v. r.

USTAVNI ZAKON O USTAVNOM SUDU REPUBLIKE HRVATSKE

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Ustavnim zakonom uređuju uvjeti za izbor sudaca Ustavnog suda Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) i prestanak njihove dužnosti, uvjeti i rokovi za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti zakona s Ustavom i suglasnosti drugih propisa s Ustavom i zakonom, postupak i pravno djelovanje njegovih odluka, zaštita ustavnih sloboda i prava čovjeka i građanina i druga pitanja važna za izvršenje dužnosti i rad Ustavnog suda.

Članak 2.

Djelovanje Ustavnog suda je javno.

Članak 3.

(1) Suci Ustavnog suda imaju imunitet kao i zastupnici u Hrvatskom državnom saboru.

(2) Sudac Ustavnog suda ne može biti pozvan na kaznenu odgovornost za izraženo mišljenje ili glasovanje u Ustavnom sudu.

(3) Sudac Ustavnog suda ne može biti pritvoren niti se protiv njega može pokrenuti kazneni postupak bez odobrenja Ustavnog suda.

(4) Sudac Ustavnog suda može biti pritvoren bez odobrenja Ustavnog suda samo ako je zatečen da čini kažnjivo djelo za koje je propisana kazna zatvora u trajanju dužem od pet godina. U takvom slučaju državno tijelo, koje je suca Ustavnog suda pritvorilo, dužno je o tome odmah obavijestiti predsjednika Ustavnog suda.

(5) Ustavni sud može odlučiti da sudac Ustavnog suda protiv kojeg je pokrenut kazneni postupak ne obavlja dužnosti u Ustavnom sudu dok taj postupak traje.

II. UVJETI ZA IZBOR SUDACA USTAVNOG SUDA, IZBOR SUDACA USTAVNOG SUDA I PRESTANAK NJIHOVE DUŽNOSTI

Članak 4.

(1) Suce Ustavnog suda predlaže Županijski dom Hrvatskoga državnog sabora većinom glasova svih zastupnika.

(2) Suce Ustavnog suda bira Zastupnički dom Hrvatskoga državnog sabora većinom glasova svih zastupnika.

Članak 5.

(1) Za suca Ustavnog suda se može izabrati osobu koja je hrvatski državljanin, diplomirani pravnik s najmanje 15 godina radnog iskustva u pravnoj struci koja se u toj struci istakla znanstvenim ili stručnim radom ili svojim javnim djelovanjem.

(2) Osoba koja je stekla doktorat pravnih znanosti i ispunjava druge uvjete iz stavka 1. ovoga članka može se izabrati za suca Ustavnog suda ako ima najmanje 12 godina radnog iskustva u pravnoj struci.

(3) Suci Ustavnog suda biraju se osobito iz reda sudaca, državnih odvjetnika, državnih pravobranitelja, odvjetnika i sveučilišnih nastavnika pravnih znanosti.

Članak 6.

(1) Izabrani suci Ustavnog suda stupaju na dužnost na dan isteka mandata sudaca umjesto kojih su izabrani.

(2) Sudac Ustavnog suda koji je izabran umjesto suca koji je razriješen dužnosti prije isteka vremena na koje je izabran stupa na dužnost u roku kojeg odredi Zastupnički dom Hrvatskoga državnog sabora.

Članak 7.

Prije nego što stupe na dužnost suci Ustavnog suda polažu pred predsjednikom Republike Hrvatske ovu prisegu: "Prisežem svojom čašću da ću se u obavljanju dužnosti suca Ustavnog suda Republike Hrvatske pridržavati Ustava i zakona Republike Hrvatske i da ću savjesno obavljati svoju dužnost."

Članak 8.

(1) Mandat suca Ustavnog suda počinje teći od dana stupanja na dužnost.

(2) Predsjednik Ustavnog suda dužan je šest mjeseci prije isteka mandata suca Ustavnog suda izvijestiti o tome predsjednika Hrvatskoga državnog sabora.

Članak 9.

(1) Suci Ustavnog suda ne mogu obavljati nikakvu drugu javnu ili profesionalnu dužnost.

(2) Sveučilišni nastavnik (docent, izvanredni i redoviti profesor) pravnih znanosti izabran za suca Ustavnog suda može, izvan radnog odnosa i u smanjenom opsegu, nastaviti obavljati nastavu i znanstveni rad kao sveučilišni nastavnik pravnih znanosti.

(3) U smislu ovoga Ustavnog zakona ne smatra se javnom, odnosno profesionalnom dužnošću ni druga znanstvena i stručna djelatnost, niti člansko djelovanje u institutima i udrugama pravnika, kao ni u humanitarnim, kulturnim, sportskim i drugim udrugama.

Članak 10.

(1) Sudac Ustavnog suda može biti razriješen dužnosti prije isteka vremena na koje je izabran:

- ako to sam zatraži,
- ako bude osuđen na zatvorsku kaznu zbog počinjenoga kaznenog djela,
- ako trajno izgubi sposobnost da obavlja svoju dužnost.

(2) Postojanje razloga za razrješenje suca Ustavnog suda prije isteka mandata utvrđuje Ustavni sud i o tome izvješćuje predsjednika Hrvatskoga državnog sabora.

Članak 11.

(1) Ako sudac Ustavnog suda zatraži da bude razriješen dužnosti, a Zastupnički dom Hrvatskoga državnog sabora ne donese odluku o tom zahtjevu u roku od tri mjeseca od dana

podnošenja zahtjeva, Ustavni sud će na zahtjev predsjednika ili suca Ustavnog suda utvrditi da mu je prestao mandat.

(2) Sud koji je izrekao zatvorsku kaznu dužan je bez odgode dostaviti pravomoćnu presudu Ustavnom sudu, koji će o tome odmah izvijestiti predsjednika Hrvatskoga državnog sabora.

(3) Prijedlog da se pokrene postupak radi utvrđivanja trajnog gubitka sposobnosti suca Ustavnog suda da obavlja svoju dužnost Ustavnom sudu podnosi njegov predsjednik.

(4) Postupak radi utvrđivanja trajnog gubitka sposobnosti predsjednika Ustavnog suda, Ustavnom sudu predlažu tri njegova suca.

(5) Odluku o prijedlogu iz stavka 4. ovoga članka donosi Ustavni sud većinom glasova svih sudaca.

Članak 12.

(1) Tijekom postupka propisanog odredbama članka 10. i 11. ovoga Ustavnog zakona sudac Ustavnog suda može biti udaljen od obavljanja dužnosti.

(2) Odluku o udaljenju donosi, na prijedlog predsjednika Ustavnog suda, Ustavni sud većinom glasova svih sudaca.

(3) Prijedlog za udaljenje predsjednika Ustavnog suda podnose tri suca.

(4) Odluku o prijedlogu za udaljenje predsjednika Ustavnog suda donosi Ustavni sud većinom glasova svih sudaca.

Članak 13.

(1) Sudac Ustavnog suda kome je prestala sudačka dužnost zbog isteka mandata ima pravo na mirovinu pod istim uvjetima kako je to određeno za zastupnike u Hrvatskom državnom saboru.

(2) Sudac Ustavnog suda koji je razriješen dužnosti prije isteka vremena na koje je izabran na osobno traženje ili zbog toga što je trajno izgubio sposobnost da obavlja svoju dužnost ima pravo na mirovinu pod istim uvjetima kao i sudac iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 14.

Ustavni sud bira tajnim glasovanjem predsjednika Ustavnog suda na vrijeme od četiri godine većinom glasova svih sudaca.

Članak 15.

Sudac Ustavnog suda ne smije biti član nijedne političke stranke niti svojim javnim djelovanjem i postupanjem smije iskazivati osobnu naklonost prema bilo kojoj političkoj stranci.

III. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM - OPĆE ODREDBE

Članak 16.

(1) Postupak se pred Ustavnim sudom pokreće pisanim zahtjevom, prijedlogom i ustavnom tužbom (u nastavku: podnesci).

(2) Podnesci upućeni Ustavnom sudu moraju biti potpisani.

(3) Podnesak se podnosi Ustavnom sudu izravno ili mu se šalje poštom. Dan predaje podneska pošti preporučeno smatra se danom predaje Ustavnom sudu.

(4) Ako podnesak nije predan Ustavnom sudu, nego drugome tijelu, a stigne Ustavnom sudu nakon proteka roka za podnošenje podneska, smatrat će se da je podnesen u roku ako je podnositelj podnio podnesak tome tijelu iz neznanja ili očiglednom pogreškom.

Članak 17.

(1) Podnesci kojima se pokreće postupak, odnosno predlaže pokretanje postupka, kao i druge pisane izjave, prijedlozi i priopćenja upućuju se Ustavnom sudu na hrvatskome jeziku i latiničnom pismu.

(2) Ako je, pod uvjetima propisanim zakonom, u pojedinim lokalnim jedinicama uz hrvatski jezik i latinično pismo u službenu uporabu uveden i drugi jezik te ćirilčno ili koje drugo pismo, sudionik u postupku koji ima prebivalište, odnosno sjedište na području te lokalne jedinice može uputiti podneske Ustavnom sudu i na tom drugom jeziku i ćirilčnom ili kojem drugom pismu.

Članak 18.

(1) Podnesci upućeni Ustavnom sudu moraju biti razumljivi i moraju sadržavati sve što je potrebno da bi se po njima moglo postupiti.

(2) Ako je podnesak nerazumljiv ili ne sadrži sve što je potrebno da bi se po njemu moglo postupiti, Ustavni sud će vratiti podnesak podnositelju radi ispravka, odnosno dopune, uz određivanje roka za ponovno podnošenje podneska.

(3) Ako podnesak vezan za rok bude ispravljen, odnosno dopunjen i predan Ustavnom sudu u roku određenom za dopunu ili ispravak, smatrat će se da je podnesen onog dana kad je prvi puta bio podnesen.

(4) Smatrat će se da je podnesak povučen ako ne bude vraćen Ustavnom sudu u određenome roku. Ako bude vraćen bez ispravka, odnosno dopune, odbacit će se.

Članak 19.

(1) Postupak vodi sudac Ustavnog suda.

(2) Postupak treba voditi tako da omogući Ustavnom sudu donošenje odluke o biti stvari.

Članak 20.

Ako postoje razlozi za isključenje javnosti u postupku sudac Ustavnog suda to treba navesti u izvješću.

Članak 21.

Kada dostavu treba obaviti fizičkim ili pravnim osobama u inozemstvu ili strancima koji uživaju pravo imuniteta, dostava će se obaviti diplomatskim odnosno konzularnim putem, ako u međunarodnom ugovoru nije što drugo određeno.

Članak 22.

U ustavnosudskom postupku svaki sudionik snosi svoje troškove postupka, ako Ustavni sud ne odluči drukčije.

Članak 23.

(1) Sudionici mogu poduzimati radnje u postupku osobno ili preko punomoćnika.

(2) Ovlaštenje punomoćnika za poduzimanje svih ili samo određenih radnji u postupku mora se temeljiti na posebnoj punomoći.

Članak 24.

Svaka fizička i pravna osoba dužna je Ustavnom sudu na njegov zahtjev dati isprave i obavijesti potrebne za vođenje postupka.

Članak 25.

O sjednicama Ustavnog suda vodi se zapisnik.

Članak 26.

(1) Ustavni sud donosi odluke i rješenja većinom glasova svih sudaca, ako Ustavom ili ovim Ustavnim zakonom nije drukčije određeno.

(2) Ustavni sud donosi odluku kada odlučuje o biti stvari, a u ostalim slučajevima donosi rješenje.

(3) Odluka i rješenje Ustavnog suda moraju biti obrazloženi.

(4) Sudac Ustavnog suda koji izdvoji mišljenje dužan ga je pisano obrazložiti.

(5) Sudac Ustavnog suda koji je glasovao suprotno većini može, u primjerenom roku od dana izradbe odluke, pisano obrazložiti svoje mišljenje i objaviti ga.

(6) Sudac Ustavnog suda se ne može uzdržati od glasovanja, osim u slučaju kada je sudjelovao u donošenju zakona, drugog propisa ili odluke koji su predmet odlučivanja.

Članak 27.

(1) Odluka, odnosno rješenje Ustavnog suda mora imati uvod, izreku i obrazloženje.

(2) Uvod odluke, odnosno rješenja sadrži: naziv Ustavnog suda, ime i prezime predsjednika i sudaca Ustavnog suda koji su sudjelovali u donošenju odluke, odnosno rješenja, kratku oznaku predmeta odlučivanja, te dan kada je odluka, odnosno rješenje doneseno.

(3) Izreka sadrži odluku Ustavnog suda o predmetu odlučivanja.

(4) U obrazloženju Ustavni sud će izložiti sadržaj podneska kojim se predlaže pokretanje postupka, odnosno kojim je postupak pokrenut, navesti razloge zbog kojih je odlučio kao u izreci i propise na kojima je utemeljio odluku.

Članak 28.

Odluke i važnija rješenja Ustavnog suda objavljuju se u "Narodnim novinama".

Članak 29.

(1) Ustavni sud dostavlja ovjerenjeni prijepis svoje odluke, odnosno rješenja sudionicima u postupku.

(2) Kada se pozivi, odluke, odnosno rješenja Ustavnog suda ne mogu, iz bilo kojeg razloga dostaviti sudionicima u postupku, dostava se za njih obavlja stavljanjem poziva, odluke, odnosno rješenja na oglasnu ploču Ustavnog suda.

(3) Dostava se smatra obavljenom nakon protoka osam dana od dana stavljanja poziva, odluke, odnosno rješenja na oglasnu ploču Ustavnog suda.

(4) U slučaju objave odluke, odnosno rješenja u "Narodnim novinama" dostava se smatra obavljenom danom objave.

Članak 30.

(1) Odluke i rješenja Ustavnog suda obvezatni su i dužna ih je poštovati svaka fizička i pravna osoba.

(2) Sva tijela državne vlasti i lokalne samouprave i uprave dužna su u okviru svoga ustavnog i zakonskog djelokruga provoditi odluke i rješenja Ustavnog suda.

(3) Vlada Republike Hrvatske osigurava preko tijela državne uprave provedbu odluka i rješenja Ustavnog suda.

(4) Ustavni sud može sam odrediti tijelo kojem povjerava provedbu svoje odluke, odnosno rješenja.

(5) Ustavni sud može odrediti način provedbe svoje odluke, odnosno rješenja.

Članak 31.

Ustavni sud će rješenjem odbaciti zahtjev, prijedlog i ustavnu tužbu ako nije nadležan za odlučivanje, ako su nepravodobni, i u drugim slučajevima kad ne postoje pretpostavke za odlučivanje o biti stvari.

Članak 32.

Ustavni sud donijet će odluku o zahtjevu, prihvaćenom prijedlogu i ustavnoj tužbi u pravilu u roku od najviše godinu dana.

Članak 33.

Ako ovim Ustavnim zakonom nije propisano drukčije Ustavni sud u postupku podredno smisleno primjenjuje odredbe odgovarajućih postupovnih zakona Republike Hrvatske.

IV. OCJENA SUGLASNOSTI ZAKONA S USTAVOM I SUGLASNOSTI DRUGIH PROPISA S USTAVOM I ZAKONOM

Članak 34.

Zahtjev kojim se pokreće postupak pred Ustavnim sudom mogu podnijeti:

- jedna petina zastupnika Zastupničkog doma ili jedna petina zastupnika Županijskog doma Hrvatskoga državnog sabora,
- radno tijelo Zastupničkog doma,
- predsjednik Republike Hrvatske,
- Vlada Republike Hrvatske za ocjenu suglasnosti propisa s Ustavom i zakonom,
- Vrhovni sud Republike Hrvatske, ako pitanje ustavnosti i zakonitosti nastane u postupku pred sudovima,
- Pučki pravobranitelj u postupcima iz članka 93. Ustava Republike Hrvatske,
- predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave i uprave u stvarima iz ustrojstva lokalne samouprave i uprave.

Članak 35.

(1) Ako sud u postupku utvrdi da zakon koji bi trebalo primijeniti nije suglasan s Ustavom, zastat će s postupkom i zatražiti da Vrhovni sud Republike Hrvatske podnese Ustavnom sudu zahtjev za ocjenu suglasnosti zakona s Ustavom.

(2) Ako sud u postupku utvrdi da drugi propis koji bi trebalo primijeniti nije suglasan s Ustavom, odnosno zakonom, taj propis neće primijeniti, o čemu će izvijestiti Vrhovni sud Republike Hrvatske.

Članak 36.

(1) Svaka fizička i pravna osoba ima pravo predložiti pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti zakona s Ustavom i ocjenu suglasnosti drugih propisa s Ustavom i zakonom.

(2) Ustavni sud može i sam pokrenuti postupak za ocjenu suglasnosti zakona s Ustavom i ocjenu suglasnosti drugih propisa s Ustavom i zakonom.

Članak 37.

(1) Zahtjev za ocjenu suglasnosti zakona s Ustavom i suglasnosti drugih propisa s Ustavom i zakonom mora sadržavati oznaku odredbi čija se ustavnost, odnosno zakonitost osporava, oznaku odredbi Ustava ili zakona za koje se u zahtjevu tvrdi da su povrijeđene, razloge zbog kojih se tvrdi da osporeni propis nije suglasan s Ustavom, odnosno zakonom, te potpis i pečat podnositelja zahtjeva.

(2) U zahtjevu podnositelj može navesti i druge činjenice od značenja za ocjenu stvari, kao i svoje mišljenje o tome treba li osporeni propis ukinuti ili poništiti.

Članak 38.

Prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti zakona s Ustavom i suglasnosti drugih propisa s Ustavom i zakonom sadrži, u pravilu, sve što sadrži i zahtjev.

Članak 39.

Svaki zahtjev, odnosno prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti zakona s Ustavom i suglasnosti drugog propisa s Ustavom i zakonom predsjednik Ustavnog suda uputit će na obradu sucu izvjestitelju.

Članak 40.

(1) Na prijedlog suca izvjestitelja Ustavni sud može dostaviti zahtjev, odnosno prijedlog za pokretanje postupka na odgovor tijelu koje je donijelo osporeni propis.

(2) Ako tijelo iz stavka 1. ovoga članka ne odgovori Ustavnom sudu u roku od 60 dana, Ustavni sud će nastaviti s postupkom.

Članak 41.

(1) O prijedlogu kojim se traži da Ustavni sud pokrene postupak za ocjenu suglasnosti zakona s Ustavom i ocjenu suglasnosti drugih propisa s Ustavom i zakonom, Ustavni sud na sjednici odlučuje rješenjem hoće li prihvatiti prijedlog i pokrenuti postupak.

(2) O pokretanju postupka, odnosno neprihvatanju prijedloga za pokretanje postupka, Ustavni sud će obavijestiti sudionike postupka.

(3) Kada Ustavni sud pokrene postupak radi ocjene suglasnosti zakona s Ustavom, rješenje o pokretanju postupka objavit će se i u "Narodnim novinama".

Članak 42.

(1) Postupak za ocjenu suglasnosti zakona s Ustavom i drugih propisa s Ustavom i zakonom smatra se pokrenutim na dan primitka zahtjeva u Ustavnom sudu, odnosno na dan predaje zahtjeva pošti preporučeno.

(2) Postupak za ocjenu suglasnosti zakona s Ustavom i drugih propisa s Ustavom i zakonom u povodu prijedloga smatra se pokrenutim na dan donošenja rješenja o pokretanju postupka.

Članak 43.

Ustavni sud može, do donošenja konačne odluke, privremeno obustaviti izvršenje pojedinačnih akata ili radnji koje se poduzimaju na osnovi zakona ili drugog propisa, čija se suglasnost s Ustavom, odnosno zakonom ocjenjuje, ako bi njihovim izvršenjem mogle nastupiti teške i nepopravljive posljedice.

Članak 44.

(1) Kada obradi predmet na način koji će omogućiti Ustavnom sudu donošenje odluke o biti stvari, sudac izvjestitelj podnosi izvješće o predmetu predsjedniku Ustavnog suda u pisanom obliku.

(2) Izvješće sadrži podatke o zahtjevu ili prijedlogu, o obavljenim postupovnim radnjama, činjeničnim i pravnim pitanjima, pribavljenim mišljenjima te mišljenje može li se o predmetu odlučiti na sjednici bez javne rasprave, ili treba zakazati javnu raspravu.

Članak 45.

(1) Kada predsjednik Ustavnog suda primi izvješće ili nacrt odluke ili rješenja, upućuje ih na sjednicu Ustavnog suda radi donošenja odluke u predmetu.

(2) Uz suce, sjednici su nazočni i mogu sudjelovati u raspravi tajnik i savjetnici Ustavnog suda i voditelj Službe za evidenciju i dokumentaciju, ako Ustavni sud ne odluči drukčije.

(3) Predstavnici tiska i drugih sredstava priopćavanja mogu biti nazočni sjednici i javnoj raspravi, te drugim skupovima u Ustavnom sudu.

(4) Za televizijski i radio-prijenos iz Ustavnog suda potrebna je dozvola predsjednika Ustavnog suda.

Članak 46.

(1) Na sjednici sudac izvjestitelj usmeno obrazlaže izvješće i prema potrebi daje dopunska obrazloženja.

(2) Sudac može ovlastiti savjetnika da na sjednici izloži predmet.

(3) Nakon toga predsjednik Ustavnog suda otvara raspravu.

(4) Nakon završene rasprave o predmetu, predsjednik iznosi na odlučivanje prijedlog suca izvjestitelja, a zatim i druge prijedloge iznesene u raspravi o predmetu.

(5) Ako Ustavni sud ne prihvati prijedlog suca izvjestitelja izvješće može, radi dopune, vratiti sucu izvjestitelju ili zadužiti drugoga suca da obradi drugo stajalište.

Članak 47.

(1) Ustavni sud održava savjetodavnu raspravu ako ocijeni da je prije odlučivanja o biti stvari potrebna rasprava sa sudionicima u postupku, državnim tijelima, tijelima lokalne samouprave i uprave, udrugama, znanstvenicima i drugim stručnjacima.

(2) Savjetodavnu raspravu može sazvati i sudac izvjestitelj o čemu je dužan izvijestiti predsjednika Ustavnog suda.

Članak 48.

(1) Ustavni sud na sjednici može zaključiti da će o biti stvari odlučiti na temelju javne rasprave.

(2) Javnu raspravu zakazuje predsjednik Ustavnog suda.

(3) Na javnu raspravu pozivaju se sudionici u postupku i predstavnici državnih tijela, tijela lokalne samouprave i uprave i udruga, kao i osobe sudjelovanje kojih je na javnoj raspravi potrebno.

(4) Izostanak pozvanih sudionika u postupku i drugih pozvanih osoba ne sprječava Ustavni sud da nastavi postupak i donese odluku, ako ocijeni da za to postoje uvjeti.

(5) U opravdanim slučajevima Ustavni sud može odgoditi javnu raspravu i zakazati novu.

Članak 49.

(1) Javnu raspravu vodi predsjednik Ustavnog suda, a o činjeničnom i pravnom stanju u predmetu izvješćuje sudac izvjestitelj.

(2) O tijeku javne rasprave vodi se zapisnik. Zapisnik vodi savjetnik Ustavnog suda koji je sa sućem surađivao u obradi predmeta. Javna rasprava se stenografira ili snima ako predsjednik Ustavnog suda ne odluči drukčije. Snimka javne rasprave prilaže se zapisniku.

(3) Zapisnik javne rasprave potpisuju predsjednik Ustavnog suda i savjetnik koji je vodio zapisnik.

Članak 50.

Kada Ustavni sud smatra da je predmet raspravljen u mjeri da se može donijeti odluka, predsjednik Ustavnog suda priopćit će da je rasprava zaključena.

Članak 51.

(1) Ustavni sud donosi odluku na posebnoj sjednici.

(2) Sjednica Ustavnog suda može se održati ako je na sjednici nazočna većina ukupnoga broja sudaca.

(3) U zapisnik te sjednice unose se podaci o predmetu, o tome kako je predmet riješen, te o glasovanju (tko je glasovao "za" a tko "protiv").

Članak 52.

Ustavni sud može ocjenjivati suglasnost zakona s Ustavom, odnosno suglasnost drugih propisa s Ustavom i zakonom i u slučaju kada je određen zakon ili drugi propis već ranije bio predmetom ustavnosudske ocjene.

Članak 53.

(1) Ustavni sud će ukinuti zakon ili pojedine njegove odredbe ako utvrdi da nisu suglasni s Ustavom.

(2) Ukinuti zakon odnosno ukinute zakonske odredbe prestaju važiti danom objave odluke Ustavnog suda u "Narodnim novinama" ako Ustavni sud ne odredi drugi rok.

Članak 54.

(1) Ustavni sud će ukinuti ili poništiti drugi propis, ili pojedine njegove odredbe, ako utvrdi da nije suglasan s Ustavom, odnosno sa zakonom.

(2) U odlučivanju hoće li se neki propis poništiti ili ukinuti, Ustavni sud će uzeti u obzir sve okolnosti od važnosti za zaštitu ustavnosti i zakonitosti, imajući pri tome u vidu osobito težinu povrede Ustava ili zakona i interes pravne sigurnosti.

(3) Ustavni sud poništiti će propis

- ako se njime vrijeđaju temeljne slobode i prava čovjeka i građanina,

- ako se njime neki pojedinci, skupine ili udruge neosnovano stavljaju u povoljniji položaj.

Članak 55.

(1) U slučaju da je postupak za ocjenu suglasnosti zakona s Ustavom, odnosno suglasnosti drugih propisa s Ustavom i zakonom pokrenut pred Ustavnim sudom, a taj zakon, odnosno drugi propis nadležno tijelo ukine ili izmijeni prije okončanja postupka pred Ustavnim sudom. Ustavni sud dovršiti će pokrenuti postupak.

(2) U slučaju da utvrdi neustavnost ukinutog ili izmijenjenog zakona odnosno neustavnost ili nezakonitost drugog propisa iz stavka 1. ovoga članka, Ustavni sud donijet će odluku o njegovoj neustavnosti ili nezakonitosti na temelju koje svatko kome je povrijeđeno

pravo pravomoćnim pojedinačnim aktom donijetim na temelju ukinutog ili izmijenjenog zakona ili drugog propisa ima pravo tražiti od nadležnog tijela izmjenu tog pojedinačnog akta odgovarajućom primjenom odredbi članka 56. ovoga Ustavnog zakona.

Članak 56.

(1) Pravomoćna osuda za kazneno djelo utemeljena na zakonskoj odredbi koja je ukinuta zbog nesuglasnosti s Ustavom ne proizvodi pravne učinke i može se izmijeniti odgovarajućom primjenom odredaba o ponavljanju kaznenog postupka.

(2) Svaka fizička i pravna osoba kojoj je povrijeđeno pravo pravomoćnim pojedinačnim aktom donijetim na osnovi ukinutog zakona ili drugoga ukinutog ili poništenog propisa ima pravo tražiti od nadležnog tijela izmjenu toga pojedinačnog akta odgovarajućom primjenom odredaba o ponavljanju postupka.

(3) Prijedlog za izmjenu pojedinačnog akta iz stavka 2. ovoga članka može se podnijeti u roku od šest mjeseci od dana objave odluke Ustavnog suda u "Narodnim novinama". Taj se prijedlog može podnijeti ako od dostave pojedinačnog akta, kojim je postupak pravomoćno okončan, do podnošenja zahtjeva, odnosno prijedloga u povodu kojeg je ukinut zakon ili drugi propis, nije proteklo više od godine dana. Ako je odlukom Ustavnog suda propis poništen, prijedlog se može podnijeti ako od dostave pojedinačnog akta, kojim je postupak pravomoćno okončan, do podnošenja zahtjeva, odnosno prijedloga Ustavnom sudu, nije proteklo više od dvije godine.

(4) Izvršenje konačnih, odnosno pravomoćnih pojedinačnih akata donijetih na osnovi ukinutog zakona ili ukinutog, odnosno poništenoga drugoga propisa ne može se ni odrediti ni provesti, a ako je izvršenje započeto obustavit će se.

(5) Ako se utvrdi da se izmjenom pojedinačnog akta ne mogu otkloniti posljedice nastale primjenom propisa koji je neustavan, odnosno nezakonit, Ustavni sud može odrediti da se te posljedice otklone povratom u prijašnje stanje, naknadom štete ili na drugi način.

(6) Ustavni sud će odluku iz prethodnog stavka donijeti na prijedlog osobe koja za to ima pravni interes. Prijedlog se podnosi u roku od 30 dana po pravomoćnom okončanju postupka za izmjenu pojedinačnog akta.

Članak 57.

Kad sud pravomoćnom odlukom odbije primijeniti propis zbog njegove neustavnosti ili nezakonitosti, a Ustavni sud utvrdi da takva neustavnost, odnosno nezakonitost ne postoji, svatko kome je povrijeđeno neko pravo može zahtijevati izmjenu pravomoćne odluke suda u roku od godine dana od dana objave odluke Ustavnog suda.

Članak 58.

Ustavni sud može obustaviti postupak ako podnositelj zahtjeva, odnosno prijedloga odustane, a mora u slučajevima kad prestanu postojati pretpostavke za vođenje postupka.

V. ZAŠTITA USTAVNIH SLOBODA I PRAVA ČOVJEKA I GRAĐANINA

Članak 59.

(1) Svaka fizička i pravna osoba može podnijeti Ustavnom sudu ustavnu tužbu ako smatra da joj je odlukom sudbene, upravne vlasti, ili drugih tijela koja imaju javne ovlasti, povrijeđeno jedno od njenih Ustavom utvrđenih sloboda i prava čovjeka i građanina (u nastavku: ustavno pravo).

(2) Ako je zbog povrede ustavnih prava dopušten drugi pravni put, ustavna tužba može se podnijeti tek nakon što je taj pravni put iscrpljen.

(3) U stvarima u kojima je dopušten upravni spor, odnosno revizija u parničnom ili izvanparničnom postupku, pravni put je iscrpljen nakon što je odlučeno i o tim pravnim sredstvima.

(4) Ustavni sud iznimno može pokrenuti postupak po ustavnoj tužbi i prije negoli je iscrpljen pravni put ako utvrdi da je potpuno razvidno da se pobijanim aktom, odnosno nedonošenjem akta u razumnom roku grubo vrijeđaju ustavna prava ili slobode i da bi nepokretanjem postupka za podnositelja tužbe mogle nastupiti teške i nepopravljive posljedice.

Članak 60.

Ustavna se tužba može podnijeti u roku od 30 dana računajući od dana primitka odluke.

Članak 61.

(1) Ustavna tužba mora sadržavati ime i prezime, jedinstveni matični broj građana, prebivalište ili boravište, odnosno tvrtku i sjedište podnositelja ustavne tužbe, ime i prezime njegovog punomoćnika, oznaku odluke kojom je povrijeđeno neko pravo ili sloboda, naznaku ustavnog prava ili slobode koje je povrijeđeno, razloge tužbe, dokaze o tome da je iscrpljen pravni put i da je tužba pravodobna i potpis podnositelja ustavne tužbe.

(2) Uz tužbu se, u prilogu, mora podnijeti osporeni akt u izvorniku ili ovjеровljenom prijepisu.

Članak 62.

(1) Osobi koja iz opravdanih razloga propusti rok za podnošenje ustavne tužbe, Ustavni sud će dopustiti povrat u prijašnje stanje ako ona u roku od 15 dana nakon prestanka razloga koji je prouzročio propuštanje podnese prijedlog za povrat u prijašnje stanje i ako istodobno s prijedlogom podnese i ustavnu tužbu.

(2) Nakon proteka tri mjeseca od dana propuštanja ne može se tražiti povrat u prijašnje stanje.

(3) Neće se dopustiti povrat u prijašnje stanje ako je propušten rok za stavljanje prijedloga da se dopusti povrat u prijašnje stanje.

Članak 63.

(1) Ustavna tužba, u pravilu, ne sprječava primjenu osporavanoga akta.

(2) Na prijedlog podnositelja ustavne tužbe Ustavni sud može odgoditi ovrhu do donošenja odluke, ako bi ovrha prouzročila podnositelju tužbe štetu koja bi se teško mogla popraviti, a odgoda nije suprotna javnom interesu niti bi se odgodom nanijela nekome veća šteta.

Članak 64.

(1) O ustavnoj tužbi odlučuje vijeće sastavljeno od pet sudaca.

(2) Vijeće sastavljeno od tri suca odlučuje o ustavnim tužbama kada ne postoje pretpostavke za odlučivanje o biti stvari (nepravodobnost, nedopuštenost i dr.)

(3) Vijeće može odlučiti samo jednoglasno i u punom sastavu.

(4) Ako se u vijeću ne postigne jednoglasnost, ili ako vijeće smatra da postoje razlozi da se predmet iznese na sjednicu, o ustavnoj tužbi odlučit će Ustavni sud na sjednici.

Članak 65.

Sudac izvjestitelj:

- poziva podnositelja ustavne tužbe da je u određenom roku dopuni ili ispravi ako je nerazumljiva, odnosno ako se na temelju podataka i priloga iz ustavne tužbe ne može utvrditi koji se akt osporava ili ako ustavna tužba nije potpisana (nepotpuna ustavna tužba),

- dostavlja, prema potrebi, primjerak ustavne tužbe zainteresiranim osobama i poziva ih da se o njoj izjasne,

- prema potrebi, zahtijeva dostavu spisa koji se odnosi na predmet ustavne tužbe, odnosno izvješće o povredama ustavnih prava i sloboda učinjenih osporenim aktom.

Članak 66.

U ostavljenome roku tijelo koje je donijelo osporeni akt dužno je dostaviti Ustavnom sudu sve spise koji se odnose na predmet ustavne tužbe.

Članak 67.

Vijeće, odnosno sjednica Ustavnog suda ispituje samo one povrede ustavnih prava i sloboda koje su istaknute u ustavnoj tužbi.

Članak 68.

Ustavni sud će rješenjem odbaciti ustavnu tužbu: ako nije nadležan; ako je ustavna tužba nepravodobna, nepotpuna, nerazumljiva ili nedopuštena. Tužba je nedopuštena: ako nije iscrpljen dopušteni pravni put, odnosno ako podnositelj tužbe u prethodnom postupku nije

koristio dopušteno pravno sredstvo, osim iznimke predviđene u članku 59. ovoga Ustavnog zakona, ako je tužbu podnijela osoba koja nije ovlaštena za njezino podnošenje, te ako je tužbu podnijela pravna osoba koja ne može biti nositelj ustavnih prava i sloboda.

Članak 69.

- (1) Ustavni sud odlučuje o ustavnoj tužbi odlukom.
- (2) Odlukom se tužba usvaja ili odbija kao neosnovana.

Članak 70.

Ako utvrdi da je ustavno pravo, ili sloboda, podnositelja ustavne tužbe povrijeđeno ne samo osporenim nego i nekim drugim aktom donesenim u tom predmetu, Ustavni sud će odlukom ukinuti, u cijelosti ili djelomično, i taj akt.

Članak 71.

Odlukom se ustavna tužba odbija kao neosnovana kada Ustavni sud utvrdi da ne postoje razlozi zbog kojih se akt osporava.

Članak 72.

Odlukom kojom se ustavna tužba usvaja, ukida se osporavani akt kojim je povrijeđeno ustavno pravo, te se vraća nadležnom tijelu na ponovni postupak.

Članak 73.

- (1) Kada ustavnu tužbu usvoji i osporeni akt ukine, Ustavni sud u obrazloženju navodi koje je ustavno pravo, odnosno sloboda povrijeđeno i u čemu se povreda sastoji.
- (2) Tijelo čiji je akt ukinut dužno je umjesto ukinutog akta donijeti drugi, pri čemu je vezano odlukom Ustavnog suda o povredi Ustavom utvrđenih sloboda i prava podnositelja tužbe.

Članak 74.

- (1) Izvornik odluke, odnosno rješenja potpisuju predsjednik vijeća (ako je o ustavnoj tužbi odlučilo vijeće), odnosno predsjednik Ustavnog suda (ako je o ustavnoj tužbi odlučila sjednica Ustavnog suda), kao i sudac izvjestitelj i savjetnik.
- (2) Ustavni sud dostavlja ovjerovljeni prijepis svoje odluke, odnosno rješenja podnositelju ustavne tužbe, tijelu koje je donijelo osporeni akt, te osobi koju je Ustavni sud pozvao da se izjasni.

Članak 75.

Postupak pokrenut ustavnom tužbom obustavlja se:

- kada podnositelj ustavne tužbe umre,

- kada podnositelj ustavne tužbe, koji je pravna osoba, prestane postojati,
- u slučaju povlačenja ustavne tužbe.

Članak 76.

Ustavni sud može narediti da podnositelj tužbe koji nije uspio s tužbom, naknadi troškove postupka pred Ustavnim sudom, ako ih je prouzročio svojom krivnjom.

VI. RJEŠAVANJE SUKOB A O NADLEŽNOSTI IZMEĐU TIJELA ZAKONODAVNE, IZVRŠNE I SUDBENE VLASTI

Članak 77.

(1) Ako dođe do sukoba nadležnosti između tijela zakonodavne, izvršne ili sudbene vlasti, zato što određeno tijelo zakonodavne, izvršne ili sudbene vlasti prihvaća nadležnost u istom predmetu, svako od tih tijela može zahtijevati od Ustavnog suda da riješi nastali sukob nadležnosti.

(2) Zahtjev za rješenje sukoba nadležnosti može podnijeti i stranka čiji je interes zbog nastalog sukoba povrijeđen ili bi mogao biti povrijeđen.

(3) Zahtjev se podnosi u roku od 30 dana od dana saznanja da je i drugo tijelo prihvatilo nadležnost.

(4) Ustavni sud može odrediti da se do njegove odluke prekine postupak pred tijelima među kojima je došlo do sukoba nadležnosti.

Članak 78.

(1) Ako dođe do sukoba nadležnosti između tijela zakonodavne i izvršne ili sudbene vlasti, zato što određeno tijelo zakonodavne, izvršne ili sudbene vlasti odbija nadležnost u istom predmetu, zahtjev za rješenje sukoba nadležnosti može se podnijeti po pravomoćnosti odluke suda, odnosno konačnosti odluke tijela izvršne vlasti ili odgovarajuće odluke zakonodavnog tijela, koje je prvo odlučilo o svojoj nadležnosti.

(2) Zahtjev iz prethodnog stavka može podnijeti stranka koja zbog odbijanja nadležnosti nije mogla ostvariti svoje pravo, kao i svako od tijela zakonodavne, izvršne, odnosno sudbene vlasti između kojih je došlo do sukoba nadležnosti.

(3) Zahtjev se podnosi u roku od 30 dana od dana saznanja za odbijanje nadležnosti.

VII. POSTUPAK ZA UTVRĐIVANJE ODGOVORNOSTI PREDSJEDNIKA REPUBLIKE HRVATSKE

Članak 79.

(1) Zahtjev Zastupničkog doma Hrvatskoga državnog sabora za utvrđivanje odgovornosti predsjednika Republike sadrži činjenični opis i pravnu naznaku te dokaze o povredi Ustava koja se predsjedniku Republike Hrvatske stavlja na teret.

(2) Ustavni sud će pribaviti stajalište predsjednika Republike o zahtjevu Zastupničkog doma i omogućiti mu sudjelovanje u postupku.

Članak 80.

Ustavni sud će odlukom odbiti neosnovani zahtjev ili utvrditi odgovornost predsjednika Republike Hrvatske.

VIII. NADZOR NAD USTAVNOŠĆU PROGRAMA I DJELOVANJA POLITIČKIH STRANAKA

Članak 81.

Ustavni sud nadzire ustavnost programa i djelovanja političkih stranaka, te zabranjuje njihov rad ako utvrdi da su se za to stekli Ustavom i zakonom utvrđeni uvjeti.

Članak 82.

Ustavni sud zabranit će rad političke stranke ili njezina dijela kad utvrdi da njezin program, odnosno djelovanje nasilno ugrožavaju demokratski ustavni poredak, neovisnost, jedinstvenost ili teritorijalnu cjelovitost Republike Hrvatske.

Članak 83.

Zahtjev za zabranu rada političke stranke, odnosno njezina dijela mogu podnijeti predsjednik Republike Hrvatske, svaki dom Hrvatskoga državnog sabora, Vlada Republike Hrvatske, Vrhovni sud Republike Hrvatske, tijelo koje obavlja registraciju stranaka i Državni odvjetnik Republike Hrvatske.

IX. NADZOR NAD USTAVNOŠĆU I ZAKONITOŠĆU IZBORA I DRŽAVNOG REFERENDUMA I IZBORNI SPOROVI

Članak 84.

Ustavni sud:

- nadzire ustavnost i zakonitost izbora,
- nadzire ustavnost i zakonitost državnog referenduma,
- rješava izborne sporove koji nisu u djelokrugu sudova, odlučujući u povodu žalbe na rješenje nadležnog izbornog povjerenstva.

Članak 85.

Političke stranke, kandidati, najmanje 100 birača ili najmanje 5% birača izborne jedinice u kojoj se provode izbori, ovlaštene su tijekom izbora, odnosno najkasnije do isteka roka od 30 dana od dana objavljivanja rezultata izbora, zatražiti od Ustavnog suda da u izvršavanju nadzora nad ustavnošću i zakonitošću izbora poduzima odgovarajuće mjere ako se te aktivnosti provode suprotno Ustavu i zakonu.

Članak 86.

Kad se utvrdi da sudionici u izborima postupaju protivno Ustavu ili zakonu, Ustavni sud će o tome obavijestiti javnost putem sredstava javnog priopćavanja, po potrebi upozoriti nadležna tijela, a u slučaju povrede koja je utjecala ili je mogla biti od utjecaja na rezultat izbora, poništiti će sve ili pojedine izborne radnje i odluke, koje su prethodile takvoj povredi.

Članak 87.

(1) Postupak nadzora nad ustavnošću i zakonitošću izbora može se pokrenuti u roku iz članka 85. ovoga Ustavnog zakona, računajući od dana objavljivanja rezultata izbora u "Narodnim novinama".

(2) Rok iz stavka 1. ovoga članka počinje teći danom izlaska "Narodnih novina" iz tiska, s tim da je Ustavni sud ovlašten utvrditi i stvarni dan izlaska "Narodnih novina" iz tiska.

Članak 88.

(1) Političke stranke, kandidati, najmanje 100 birača ili najmanje 5% birača izborne jedinice u kojoj se provode izbori imaju pravo protiv rješenja nadležnoga izbornog povjerenstva u zaštiti izbornog prava podnijeti žalbu Ustavnom sudu (izborni spor).

(2) Žalba se podnosi Ustavnom sudu putem nadležnoga izbornog povjerenstva, u roku od 48 sati računajući od isteka dana kad je primljeno pobijano rješenje.

(3) Ustavni sud dužan je donijeti odluku o žalbi u roku od 48 sati od dana njezina primitka.

(4) Žalba ne odgađa obavljanje izbornih radnji koje su propisane izbornim zakonom.

(5) Odluka Ustavnog suda u povodu žalbe isključuje pravo podnošenja ustavne tužbe.

Članak 89.

(1) U nadzoru ustavnosti i zakonitosti izbora i državnog referenduma Ustavni sud odlučuje na sjednici.

(2) Rješavanje izbornih sporova Ustavni sud provodi u vijeću sastavljenom od tri suca koje na prijedlog predsjednika Ustavnog suda imenuje Ustavni sud na sjednici.

Članak 90.

(1) Vijeće ispituje osporeni akt u onom dijelu koji se osporava time da se u pravilu ograničava na ispitivanje onih povreda koje ističe podnositelj.

(2) Vijeće odlučuje na nejavnoj sjednici.

Članak 91.

(1) Vijeće može donijeti odluku samo jednoglasno.

(2) Ako se u vijeću ne postigne jednoglasnost ili ako vijeće smatra da postoje razlozi da se predmet iznese na sjednicu Ustavnog suda, predmet se dostavlja predsjedniku Ustavnog suda radi iznošenja na sjednicu Ustavnog suda i donošenja odluke.

Članak 92.

Ustavni sud će nadzirati ustavnost i zakonitost provođenja državnog referenduma i poduzimati mjere odgovarajućom primjenom odredaba članka 84. do 92. ovoga Ustavnog zakona.

X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 93.

Na dan stupanja na snagu ovoga Ustavnog zakona prestaju važiti Ustavni zakon o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine", br. 13/91.) i odredbe Poslovnika Ustavnog suda Republike Hrvatske ("Narodne novine", br. 29/94.) koje nisu usklađene s ovim Ustavnim zakonom ili su u suprotnosti s njime.

Članak 94.

Poslovnik Ustavnog suda uskladit će se s ovim Ustavnim zakonom u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Ustavnog zakona.

Članak 95.

(1) Postupci u predmetima koji su započeti do stupanja na snagu ovoga Ustavnog zakona dovršit će se po odredbama ovoga Ustavnog zakona.

(2) Rokovi utvrđeni ovim Ustavnim zakonom počinju teći njegovim stupanjem na snagu.

Članak 96.

Ovaj Ustavni zakon stupa na snagu danom proglašenja.

Klasa: 711-01/99-01/02
Zagreb, 24. rujna 1999.

ZASTUPNIČKI DOM
HRVATSKOGA DRŽAVNOG SABORA

Predsjednik
Zastupničkog doma
Hrvatskoga državnog sabora
akademik Vlatko Pavletić, v. r.